

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 29.11.2000
KOM(2000)770 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

**FÆLLES HARMONISERET EU-PROGRAM FOR KONJUNKTUR- OG
FORBRUGERUNDERSØGELSER**

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

FÆLLES HARMONISERET EU-PROGRAM FOR KONJUNKTUR- OG FORBRUGERUNDERSØGELSER

1. INDLEDNING

I Økofin-Rådets beretning om samordning af de økonomiske politikker til Det Europæiske Råd i Helsingfors understregedes det, at en øget forståelse af de økonomiske udviklinger er af væsentlig betydning for en effektiv overvågning og koordinering af økonomiske politikker. Endvidere er der, med hensyn til euroområdet, behov for at forbedre denne relativt nye økonomiske enheds synlighed.

Kommissionen koordinerer regelmæssige konjunktur- og forbrugerundersøgelser inden for forskellige økonomiske sektorer i EU. I de senere år har tjenestesektoren være omfattet af programmet, og undersøgelserne er blevet udvidet til at omfatte ansøgerlandene. Undersøgelsesresultaterne kan anvendes som sådanne eller indgå i syntetiske indikatorer (tillidsindikatorer). De offentliggøres i en pressemeddelelse i begyndelsen af den måned, der følger dataindsamlingen, der foregår efter en fast tidsplan.

2. BEHOVET FOR ET FÆLLES HARMONISERET EU-PROGRAM

Konjunktur- og forbrugerundersøgelser er kvalitative økonomiske undersøgelser, der tager sigte på den kortsigtede økonomiske analyse. Mens konventionelle økonomiske modeller af økonomien fungerer nogenlunde godt, når økonomien er inde i en stabil vækstperiode, er de ikke så effektive, når det drejer sig om at signalere ændringer i økonomiens retning. Der er en øget interesse for brugen af økonomiske undersøgelser til forudsigelse af vendepunkter i den økonomiske cyklus. Derfor er konjunktur- og forbrugerundersøgelser et nødvendigt supplement til kvantitative statistiske undersøgelser, som de adskiller sig fra i metode og anvendelse. Hyppigheden, hurtigheden og den løbende harmonisering af undersøgelserne inden for rammerne af det fælles harmoniserede EU-program for konjunktur- og forbrugerundersøgelser er nogle af deres væsentligste kvaliteter.

De harmoniserede konjunktur- og forbrugerundersøgelser i Den Europæiske Union blev indledt af Kommissionen i 1961. Den første undersøgelse var den harmoniserede konjunkturundersøgelse af industrien, der blev gennemført i 1962. Siden da er såvel omfanget som antallet af sektorer, der dækkes af undersøgelserne, udvidet betragteligt.

De nationale institutter arbejder med harmoniserede spørgeskemaer, der er opstillet af de nationale eksperter i samarbejde med Kommissionen. Harmoniseringen er nødvendig for at kunne sammenligne konjunkturcyklerne i de forskellige medlemsstater og for at muliggøre beregningen af et meningsfyldt konjunkturcyklusindeks for euroområdet og for EU som helhed med henblik på at informere EU-myndighederne, medlemsstaterne og de forskellige økonomiske aktører om den aktuelle økonomiske situation.

I dag gennemføres der konjunktur- og forbrugerundersøgelser ifølge EU's harmoniserede skema i mere end 40 lande overalt i verden, herunder ansøgerlandene i Central- og Østeuropa. Integrationen af deres undersøgelser i EU-programmet vil falde i tråd med deres integration i Unionen.

3. PROGRAMMETS GENNEMFØRELSE

Undersøgelserne er henvendt til virksomhedsledere i følgende **sektorer**:

- industri,
- bygge- og anlægsvirksomhed,
- detailhandel,
- tjenester,
- samt til forbrugere.

Alle undersøgelser foretages **månedligt**, med undtagelse af investeringsundersøgelsen, der foretages to gange årligt. Data indsamles af de nationale institutter i den første halvdel af måneden, og resultaterne offentliggøres af Kommissionen i **begyndelsen af den følgende måned**. Hver måned undersøges cirka 50 000 firmaer og 20 000 forbrugere i Fællesskabet; stikprøverne varierer i henhold til medlemsstaternes størrelse. Industriundersøgelsen dækker 56 sektorer, mens de andre undersøgelser omfatter 5-9 forskellige sektorer. Virksomhedslederne i hver sektor stilles hver måned 4-6 spørgsmål. Forbrugerne er opdelt i 25 socioøkonomiske kategorier og bliver spurgt om deres mening om 12 forskellige emner.

En kvartårlig verdensomspændende undersøgelse henvendt til økonomiske eksperter, Economic Survey International, er også indeholdt i programmet.

Endvidere gennemføres der 'ad hoc'-undersøgelser om spørgsmål af særlig interesse. Eksempelvis blev der i 1985, 1989, 1994 og 1999 gennemført ad hoc-undersøgelser af arbejdsmarkedet. Resultaterne af den seneste undersøgelse offentliggøres i slutningen af indeværende år med særlig fokus på arbejdsfleksibilitet og nye teknologiers indvirkning på arbejdsmarkedsudviklingen i EU.

To gange årligt mødes eksperter i konjunkturundersøgelser med henblik på evaluering af undersøgelsesresultaterne. Alle spørgeskemaer opdateres konstant for at kunne opfylde de økonomiske analytikeres krav.

På grund af tjenesternes stadig større betydning i den europæiske økonomi er programmet for nylig blevet udvidet til at omfatte tjenestesektoren.

Ansøgerlandenes integration i programmet er nødvendig for at skaffe pålidelige og sammenlignelige data, hvormed man kan følge disse landes aktuelle økonomiske udvikling, og til udarbejdelsen af et aggregat for EU ved deres tiltrædelse. I 1991 blev et fælles projekt mellem OECD og Kommissionen iværksat med sigte på gennemførelsen af et harmoniseret program for forbruger- og konjunkturundersøgelser. Resultaterne offentliggøres nu regelmæssigt i "European Economy, Supplement B".

4. INFORMATIONSKILDE

Det faktum, at resultaterne af konjunktur- og forbrugerundersøgelser hurtigt er disponible, og at de indeholder oplysninger om økonomiske aktørers forventninger, gør dem værdifulde til udarbejdelse af prognoser. Kommissionen har anvendt en økonometrisk model benævnt BUSY, der er baseret på undersøgelsesresultaterne siden 1982. Under hensyntagen til de seneste udviklinger inden for modelteknikker blev der i 1996 konstrueret en ny model, BUSY II, til udarbejdelse af prognoser for BNP og hovedelementerne heri.

Resultaterne af undersøgelserne bliver intensivt anvendt af Generaldirektoratet for Økonomiske og Finansielle Anliggender som et uundværligt redskab til økonomisk overvågning i og uden for EU.

Endvidere er disse undersøgelser blevet en grundlæggende informationskilde til overvågning af udviklingen i Den Europæiske Monetære Union. Den Europæiske Centralbank anvender disse resultater som et vigtigt udgangspunkt for gennemførelsen af den monetære politik i euroområdet.

Resultaterne af programmet offentliggøres hver måned i "First Results" ved hjælp af en pressemeddelelse og en forsendelse (elektronisk post og telefax) til en udvalgt gruppe af nyhedsagenturer og kunder. Senere på måneden offentliggøres "European Economy, Supplement B" med et mere komplet sæt af data, diagrammer og bemærkninger. Begge publikationer findes også online på Generaldirektoratet for Økonomiske og Finansielle Anliggendes hjemmeside:

http://europa.eu.int/comm/økonomi_finance/document/eesuppb/firstresults.htm

http://europa.eu.int/comm/økonomi_finance/document/eesuppb/ebidxen.htm

5. INDIKATORER

Præsentationen af undersøgelsesresultaterne skal være let tilgængelige, helst ved hjælp af én enkelt målestok, en tillidsindikator. Hvis indikatoren for økonomiske forventninger og andre sektorindikatorer skal være til nytte, skal de besidde en række egenskaber som for eksempel konsekvens, aktualitet, sammenlignelighed osv.

Indikatorernes gode kvalitet fremgår af de meget høje værdier, der opnås for korrelationen mellem forbrugertillid og væksten i det private konsum, mellem tilliden inden for byggeriet og væksten i byggeinvesteringerne og mellem tilliden inden for industrien og væksten i industriproduktionen.

I betragtning af det nye sæt data, der nu er til rådighed, skal indikatorerne evalueres og forbedres for at øge deres nytteværdi. Derfor har Kommissionen indgået en kontrakt på en undersøgelse, hvori man evaluerer de eksisterende indikatorer og udarbejder en alternativ indikator for de økonomiske forventninger og ledende indikatorer, herunder indikatorerne for detailhandelsektoren og tjenestesektoren. Forskellige forskningsprojekter er i gang vedrørende udvikling af nye sektoriindikatorer eller forbedring af eksisterende, således at man bedre kan følge den økonomiske udvikling.

6. KONKLUSION

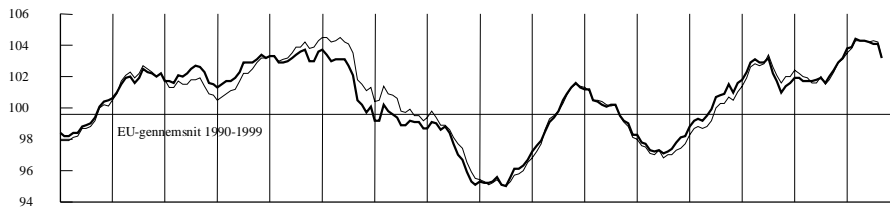
Resultaterne af den harmoniserede konjunktur- og forbrugerundersøgelser i EU er nyttige for alle, der beskæftiger sig med økonomiske udviklingstendenser: embedsmænd, virksomhedsledere, forskere og alle beslutningstagere. De er blevet et nødvendigt redskab i det økonomiske tilsyn inden for EU og til overvågning af den økonomiske udvikling i såvel Den Europæiske Monetære Union som i ansøgerlandene.

BILAG I: Indikatorer for de økonomiske forventninger

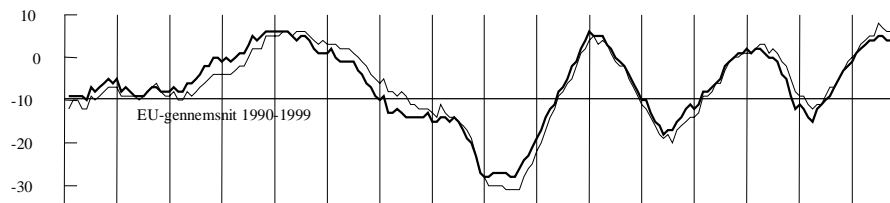
Diagram: Indikatorer for de økonomiske forventninger - Den Europæiske Union
(sæsonkorrigeret)

— EU — EUR-11

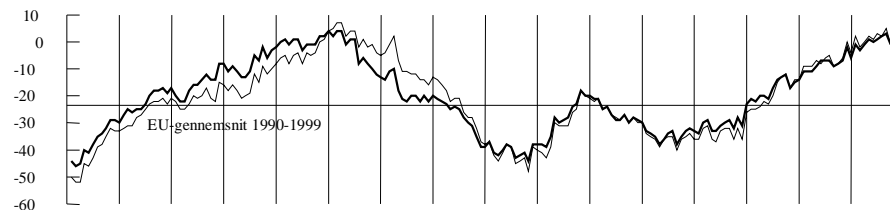
Indikator for de økonomiske forventninger EU: Sep. 103.2
EUR-11: Sep. 103.2
1995 = 100

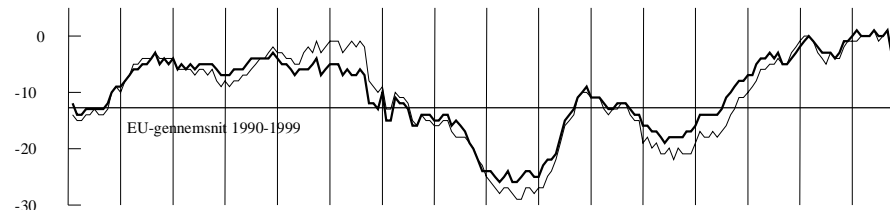
Indikator for tillid inden for industrien EU: Sep. 4
EUR-11: Sep. 6
Saldi %

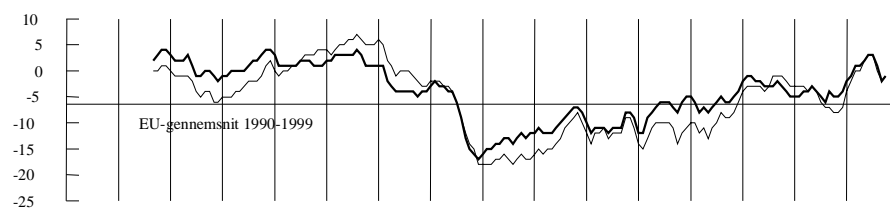
Indikator for tillid inden for byggeriet EU: Sep. -1
EUR-11: Sep. -1
Saldi %

Indikator for forbrugertillid EU: Sep. -3
EUR-11: Sep. -3
Saldi %

Indikator for tillid inden for detailhandelen EU: Sep. -1
EUR-11: Sep. -1
Saldi %

85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 00

BILAG II: Liste over institutter, der deltager i programmet

	A	B	D
INDUSTRI + INVESTERING	WIFO Österreichisches Institut für Wirtschaftsforschung Arsenal, Objekt 20 A-Wien 3	BNB Banque Nationale de Belgique bd. de Berlaimont 5 B-1000 Bruxelles	IFO Institut für Wirtschaftsforschung Poschingerstrasse 5 D-81679 München
BYGGERI	WIFO	BNB	IFO
TJENESTER	WIFO	BNB	IFO
DETAILHANDEL	WIFO	BNB	IFO
FORBRUGERE	Fessel + GFK Gesellschaft m.b.H. Hainburger Strasse 33 A-1030 Wien	BNB	GFK GmbH AG Postfach 2854, Nordwestring 101 D-90319 Nürnberg

	DK	E	FIN
INDUSTRI + INVESTERING	DS Danmarks Statistik Sejrøgade 11 – Postbox 2550 DK-2100 København Ø	MIE Ministerio de Industria y Energía Estudios y Promoción Industrial Paseo de la Castellana 160 E- 28071 Madrid	CFIE Confederation of Finnish Industry & Employers Eteläranta 10 FIN-00130 Helsinki
BYGGERI	DS	MIE	CFIE
TJENESTER	GFK Danmark Sylows Allé 1 DK-2000 Frederiksberg	INTERGALLUP Princesa 47, 6° E-28008 Madrid	CFIE
DETAILHANDEL	GFK Danmark	INTERGALLUP	FEDERATION OF FINNISH COMMERCE & TRADE Mannerheimintie 76A FIN-00251 Helsinki
FORBRUGERE	DS	INTERGALLUP	STATISTICS FINLAND Työpajakatu 13 FIN-00580 Helsinki

	F	GR	IRL
INDUSTRI + INVESTERING	INSEE Institut National de la Statistique et des Etudes Economiques 18, boulevard A. Pinard F-75675 Paris Cedex 14	FEIR/IOBE Foundation of Økonomisk & Industrial Research 11, Tsami Karatasou GR-11742 Athens	ESRI Økonomisk & Social Research Institute 4, Burlington Road IRL-Dublin 4
BYGGERI	INSEE	FEIR	ESRI
TJENESTER	INSEE	FEIR	ESRI
DETAILHANDEL	INSEE	FEIR	ESRI
FORBRUGERE	INSEE	PAN MAIL Poseidonos 1-2 GR-175 61 Paleo Faliro, Athens	ESRI

	IT	L	NL
INDUSTRI + INVESTERING	ISAE Istituto di Studi e Analisi Økonomiska Piazza dell'Indipendenza 4 I-00185 Roma	STATEC Service Central de la Statistique et des Etudes Economiques 19-21 boulevard Royal L-Luxembourg	CBS Centraal Bureau voor de Statistiek Prinses Beatrixlaan 428 NL-Voorburg
BYGGERI	ISAE	STATEC	EIB Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid De Cuserstraat 89 NL-1081 CN Amsterdam
TJENESTER	ISAE		NIPO Grote Bickersstraat 74 PO Box 247 NL-1013 KS Amsterdam NL-1000 AE Amsterdam
DETAILHANDEL	ISAE		NIPO
FORBRUGERE	ISAE	STATEC	CBS

	P	S	UK
INDUSTRI + INVESTERING	INE Instituto Nacional de Estatística Av. Antonio José de Almeida P-1078 Lisboa Codex	NIER Konjunkturinstitutet, National Institut of Økonomisk Research Kungsgatan 12-14; Box 3116 S-103 62 Stockholm	CBI Confederation of British Industry Centre Point 103 New Oxford street UK-London WC1A 1DU
BYGGERI	AECOPS Associação de empresas de construção e obras públicas do sul Rua Duque de Palmela 20 P-1250 Lisboa	NIER	CFR Construction Forecasting & Research 140 Minories UK-London EC 3N 1NT
TJENESTER	INE	NIER	GFK Great Britain Limited 10 Fitzroy Square UK-London W1P 5AH
DETAILHANDEL	INE	NIER	CBI
FORBRUGERE	INE	NIER	GFK Great Britain Limited